

Yttrande över ansökan om omprövning för moderna miljövillkor, Åmots bruks vattenkraftverk, Ockelbo

Verksamhetsutövare: Nilsson Kraft AB
Fastighetsbeteckning: Valhalla 1:108
Kommun: Ockelbo

Yttrande

Västra Gästriklands samhällsbyggnadsförvaltning:

1. Yrkar på att ett åläggande om att anlägga en slitsränna ska förenas med villkor om mätbart funktionskrav gällande passerbarhet för fisk då utformningen av denna har direkt påverkan på till exempel vattenhastighet, djup och viloplats.

Till ett sådant villkor ska även kopplas krav på förbättrande åtgärder om det ställda funktionskravet inte visar sig uppnås efter det att anläggningen har rivits ur.

2. Yrkar på att den vattendom som reglerar vattennivåerna i Hammardammen ses över i anslutning till prövningen och anpassas för att skydda och säkra de kulturhistoriskt viktiga byggnader som ligger intill dammen.
3. Yrkar på att villkor ställs om specifik egenkontroll för underhåll och funktion av anläggningar för såväl upp- som nedströmpassager.

Västra Gästriklands samhällsbyggnadsförvaltning ser positivt på att vattenkraftverket miljöanpassas med en vandringsväg för fisk.

Västra Gästriklands samhällsbyggnadsförvaltning verkar för en hållbar utveckling i Hofors, Ockelbo och Sandviken.

Motivering

Kulturmiljön runt Hammardammen har en över trehundraårig historia. När Catharina Bröms fick tillstånd för Åmots bruk i början av 1700-talet, beslutades att en hammarsmedja skulle anläggas på platsen.

Järnhanteringen hade ett mycket stort behov av träkol. Den förvarades i kolhuset intill dammen som idag är ett av Sveriges äldsta stora bevarade kolhus i trä. Här finns, förutom smedjan och kolhuset, bland annat raden av smedsgårdar, herrgården med sin kägelbana och Bunges kapell, bygdens första kyrkobyggnad från slutet av 1700-talet och dess kyrkogård i slutningen ner mot dammen. Den sammanhållna miljön här visar den starka kopplingen mellan bruksdammen och vattenkraftens betydelse vilket har ett kulturhistoriskt värde. Den vattendom som reglerar vattennivåerna i Hammardammen är i behov av att ses över och anpassas för att skydda och säkra de byggnader som ligger intill dammen, i synnerhet Kolhuset.

För att beslutade miljö kvalitetsnormer om god ekologisk status ska kunna nås upp- och nedströms anläggningen behöver fisk kunna passera den slitsränna som föreslås i ansökan. För att detta ska kunna vara möjligt får inte kombinationen av vattnets hastighet, djup, avstånd mellan viloplatsar med mera i slitsrännan begränsa arternas möjlighet att simma upp. Då det, konstruktionsmässigt, går att lösa på olika sätt och då funktionen (passerbarhet) är av absolut vikt för uppfyllande av miljö kvalitetsnormen bedömer vi att det är rimligt att ställa villkor på mätbart funktionskrav och även krav på förbättrande åtgärder om det i efterhand visar sig att funktionen uteblivit.

Bakgrund

Vid mark- och miljödomstolen, Östersunds tingsrätt, har Nilsson kraft AB ansökt om omprövning för moderna miljövillkor för Åmots bruks vattenkraftverk i Ockelbo kommun. Ansökan omfattar en begäran om omprövning av verksamheten och miljöanpassning genom att anlägga konstruktioner som tillåter upp- och nedströmspassage för fisk.

Västra Gästriklands samhällsbyggnadsnämnd har fått ta del av ansökan för kännedom och möjlighet till synpunkter.

VÄSTRA GÄSTRIKLANDS SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNING

Detta dokument är hanterat i Västra Gästriklands samhällsbyggnadsnämnd elektroniska system och signeras därför digitalt.